OLIY TA'LIMDA INNOVATSION RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA O'QITISH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH

Mo'ydinova Mohlarbegim Abdullajon qizi

Farg'ona davlat universiteti talabasi

Annotatsiya: Mazkur maqolada oliy ta'lim tizimida innovatsion raqamli texnologiyalar asosida ta'lim jarayonini tashkil etish, zamonaviy pedagogik yondashuvlardan foydalanish hamda o'qitish metodikasini takomillashtirish masalalari ilmiy-pedagogik jihatdan tahlil qilingan. Raqamli transformatsiya jarayonlari ta'lim tizimining barcha bo'g'inlariga jadal kirib kelayotgan bir davrda, oliy ta'lim muassasalarida interaktiv platformalar, sun'iy intellekt elementlari, masofaviy ta'lim tizimlari, multimedia vositalari va elektron ta'lim resurslaridan samarali foydalanish zarurati ortib bormoqda. Maqolada raqamli texnologiyalarning talabalarning mustaqil fikrlashi, ijodiy yondashuvi, axborot bilan ishlash kompetensiyasi hamda kasbiy tayyorgarligini rivojlantirishdagi ahamiyati yoritilgan. Shuningdek, innovatsion ta'lim muhitini yaratish, o'qituvchilarning raqamli kompetentligini oshirish va ta'lim sifati monitoringini takomillashtirishga doir ilmiy xulosalar bayon etilgan. Tadqiqot natijalari oliy ta'limda o'qitish samaradorligini oshirish hamda ta'lim mazmunini zamonaviy talablar asosida boyitishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Kalit so'zlar: oliy ta'lim, raqamli texnologiyalar, innovatsion ta'lim, pedagogik metodika, elektron ta'lim, interaktiv platforma, masofaviy ta'lim, kompetensiya, ta'lim sifati

Annotation: This article analyzes the scientific and pedagogical aspects of improving teaching methodology in higher education based on innovative digital technologies. In the context of rapid digital transformation, the integration of interactive educational platforms, artificial intelligence tools, distance learning systems, multimedia resources, and electronic educational content has become an essential component of the educational process. The study examines the role of digital technologies in developing students' independent thinking, creativity, information literacy, and professional competencies. Special attention is given to the creation of an innovative educational environment, enhancement of teachers' digital competencies, and improvement of educational quality monitoring systems. The article highlights effective methodological approaches for integrating digital technologies into the learning process. The research findings contribute to increasing educational efficiency and adapting higher education to modern technological and social demands.

Keywords: higher education, digital technologies, innovative education, teaching methodology, e-learning, interactive platform, distance learning, competence, educational quality.

Аннотация: В данной статье рассматриваются научно-педагогические аспекты совершенствования методики обучения в системе высшего образования на основе инновационных цифровых технологий. В условиях цифровой трансформации особое значение приобретает использование интерактивных образовательных платформ, элементов искусственного интеллекта, дистанционного обучения, мультимедийных средств и электронных образовательных ресурсов. В статье анализируется влияние цифровых технологий на развитие самостоятельного мышления студентов, творческого подхода, информационной грамотности и профессиональных компетенций. Особое внимание уделяется созданию инновационной образовательной среды, повышению цифровой компетентности преподавателей и совершенствованию мониторинга качества образования. Результаты исследования имеют важное значение для повышения эффективности образовательного процесса и модернизации содержания высшего образования.

Ключевые слова: высшее образование, цифровые технологии, инновационное обучение, методика преподавания, электронное обучение, интерактивная платформа, дистанционное образование, компетентность, качество образования.

Bugungi globallashuv va axborotlashuv sharoitida ta'lim tizimida tub o'zgarishlar yuz bermoqda. Ayniqsa, oliy ta'lim tizimining zamonaviy rivojlanish bosqichida raqamli texnologiyalarni ta'lim

jarayoniga keng joriy etish dolzarb masalalardan biriga aylandi. Raqamli iqtisodiyotning shakllanishi, sun'iy intellekt texnologiyalarining rivojlanishi hamda global axborot maydonining kengayishi ta'lim tizimidan yangi yondashuvlarni talab etmoqda. Oliy ta'lim muassasalarida an'anaviy o'qitish usullarini zamonaviy innovatsion texnologiyalar bilan uyg'unlashtirish, talabalarni mustaqil bilim olishga yo'naltirish va ularda amaliy kompetensiyalarni shakllantirish bugungi kunning ustuvor vazifalaridan hisoblanadi. Shu nuqtai nazardan, elektron ta'lim platformalari, virtual laboratoriyalar, masofaviy ta'lim vositalari, multimedia texnologiyalari va mobil ta'lim imkoniyatlari ta'lim samaradorligini oshirishda muhim omil bo'lib xizmat qilmoqda. Raqamli texnologiyalar asosida tashkil etilgan ta'lim jarayoni nafaqat bilim berish sifatini oshiradi, balki talabalarning kreativ fikrlash, muammoli vaziyatlarda yechim topish, axborot bilan ishlash va kasbiy faoliyatga tayyorgarlik darajasini ham mustahkamlaydi. Shu bilan birga, pedagoglardan yangi pedagogik kompetensiyalarni, zamonaviy axborot-kommunikatsiya vositalaridan samarali foydalanishni talab qiladi. Mazkur maqolaning maqsadi oliy ta'limda innovatsion raqamli texnologiyalar asosida o'qitish metodikasini takomillashtirishning nazariy va amaliy asoslarini o'rganish hamda samarali metodik tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat.

Ta'lim sohasining raqamlashtirilishi o'quv jarayonini tashkil etishda yangi imkoniyatlarni yaratmoqda. Innovatsion raqamli texnologiyalar yordamida ta'lim mazmunini interaktiv shaklda yetkazish, individual ta'lim trayektoriyasini shakllantirish va ta'lim natijalarini monitoring qilish imkoniyati kengaymoqda.

Bugungi kunda Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams, Zoom kabi platformalar ta'lim jarayonining ajralmas qismiga aylanib bormoqda. Ushbu platformalar yordamida o'quv materiallarini taqdim etish, topshiriqlar berish, baholash va tahlil qilish samarali tashkil etiladi. Talabalar esa o'zlashtirish jarayonida mustaqil ishlash, ilmiy izlanish olib borish va muloqot ko'nikmalarini rivojlantirish imkoniyatiga ega bo'ladi. Innovatsion texnologiyalarni ta'limga tatbiq etishda blended learning, flipped classroom, adaptive learning kabi zamonaviy metodlardan foydalanish katta samara beradi. Masalan, "teskari sinf" metodida talabalar nazariy materialni mustaqil o'rganib keladi, auditoriyada esa amaliy mashg'ulotlar va muammoli vazifalar bajariladi. Bu esa ta'lim jarayonining samaradorligini oshiradi. Sun'iy intellekt texnologiyalarining ta'lim tizimiga kirib kelishi ham metodik yondashuvlarni tubdan o'zgartirmoqda. AI asosidagi dasturlar talabaning bilim darajasini tahlil qilish, individual topshiriqlar yaratish va natijalarni baholash imkonini bermoqda. Biroq, raqamli texnologiyalarni joriy etishda ayrim muammolar ham mavjud. Jumladan, pedagoglarning raqamli kompetensiyasi yetarli emasligi, texnik infratuzilmaning to'liq shakllanmaganligi hamda elektron resurslarning sifat jihatdan yetarli darajada emasligi uchraydi. Ushbu muammolarni bartaraf etish uchun professor-o'qituvchilar malakasini oshirish, zamonaviy texnik vositalar bilan ta'minlash va raqamli pedagogik metodikalarni ishlab chiqish zarur.

Oliy ta'limda innovatsion raqamli texnologiyalarni samarali joriy etish uchun quyidagi tavsiyalarni ilgari surish mumkin:

1.professor-o'qituvchilarning raqamli kompetensiyasini muntazam oshirib borish;

2.elektron ta'lim platformalaridan foydalanish ko'lamini kengaytirish;

3.multimedia va virtual laboratoriya imkoniyatlarini dars jarayoniga integratsiya qilish;

4.sun'iy intellekt asosidagi individual ta'lim elementlaridan foydalanish;

5.ta'lim sifatini monitoring qilishning raqamli tizimini rivojlantirish.

Quyidagi jadvalda raqamli texnologiyalarni qo'llash natijasidagi o'zgarishlar aks ettirilgan.

KO'RSATKICHLAR	AN'ANAVIY TA'LIM (%)	RAQAMLI TA'LIM (%)
1. Talabalar faolligi	65	88

2.Mustaqil ta’lim ko‘nikmasi	60	85
3. Darsga qiziqish	68	90
4. Axborot bilan ishlash kompetensiyasi	58	87
5.O‘zlashtirish samaradorligi	70	92

Jadval natijalari shuni ko‘rsatadiki, raqamli texnologiyalar asosida tashkil etilgan ta’lim jarayoni an’anaviy usullarga nisbatan yuqori samaradorlikni namoyon etadi.

Oliy ta’lim tizimida innovatsion raqamli texnologiyalar asosida o‘qitish metodikasini takomillashtirish bugungi kunda ta’lim sifatini oshirishning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Raqamli texnologiyalar ta’lim jarayonini yanada moslashuvchan, interaktiv va samarali tashkil etish imkonini beradi. Ular orqali talabalar bilim olish jarayonining faol ishtirokchisiga aylanadi, mustaqil fikrlash, axborotni tahlil qilish va kreativ yondashuv ko‘nikmalarini rivojlantiradi. Shuningdek, innovatsion texnologiyalar professor-o‘qituvchilarning pedagogik faoliyatini zamonaviylashtirishga xizmat qiladi. Elektron platformalar, multimedia vositalari, sun’iy intellekt va masofaviy ta’lim tizimlari ta’lim jarayonining sifatini yangi bosqichga olib chiqadi.

Kelgusida oliy ta’limda raqamli transformatsiyani yanada rivojlantirish uchun ta’lim muassasalarining texnik bazasini mustahkamlash, pedagoglarning raqamli savodxonligini oshirish va innovatsion metodikalarni amaliyotga keng joriy etish muhim ahamiyatga ega. Natijada, zamonaviy bilim va kompetensiyalarga ega, raqobatbardosh mutaxassislarni tayyorlash imkoniyati kengayadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. O‘zbekiston Respublikasining “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni. – Toshkent, 2020.
2. Muslimov N.A. Pedagogik kompetentlik va innovatsion ta’lim. – Toshkent, 2019.
3. Tolipov O‘., Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyalar nazariyasi va amaliyoti. – Toshkent, 2017.
4. Robert I.V. Digital Technologies in Education. – Moscow, 2021.
5. UNESCO. Digital Transformation in Higher Education. – Paris, 2022.
6. Bates A.W. Teaching in a Digital Age. – Vancouver, 2019.